

Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie pakietu legislacyjnego dotyczącego praw ofiar przestępstw, w tym wniosku dotyczącego dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych

(2012/C 35/02)

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7 i 8,

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych ⁽²⁾, w szczególności jego art. 41 ust. 2,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje ogólne

1. Dnia 18 maja 2011 r. Komisja przyjęła pakiet instrumentów legislacyjnych w sprawie ochrony ofiar przestępstw. Pakiet legislacyjny obejmuje wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw („wnioskowanej dyrektywy”) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych („wnioskowanego rozporządzenia”) ⁽³⁾. Obydwu wnioskom towarzyszy komunikat Komisji w sprawie wzmocnienia praw ofiar w UE ⁽⁴⁾.
2. Pomimo faktu, że wyżej wspomniana inicjatywa ustawodawcza znalazła się w spisie priorytetów EIOD dotyczących konsultacji ustawodawczych ⁽⁵⁾, nie skonsultowano się z EIOD zgodnie z wymogami art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001. Obecna opinia opiera się zatem na art. 41 ust. 2 tego samego rozporządzenia. EIOD zaleca zamieszczenie odniesienia do obecnej opinii w preambule przyjętych instrumentów.

1.2. Cele i zakres pakietu legislacyjnego

3. EIOD z zadowoleniem przyjmuje cele polityczne pakietu legislacyjnego, którymi zgodnie z programem sztokholmskim i związanym z nim planem działania mają być wzmocnienie praw ofiar przestępstw oraz zaspokojenie ich potrzeb w zakresie ochrony, wsparcia i dostępu do wymiaru sprawiedliwości ⁽⁶⁾.
4. Wnioskowana dyrektywa ma zastąpić decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym ⁽⁷⁾. Ustanawia się w niej wspólne normy minimalne dotyczące praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony. W szczególności celem wnioskowanej dyrektywy jest

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Odpowiednio COM(2011) 275 i COM(2011) 276.

⁽⁴⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmocnianie praw ofiar w UE, COM(2011) 274.

⁽⁵⁾ Jest on dostępny na stronie internetowej EIOD (<http://www.edps.europa.eu>) w sekcji Consultation/Priorities.

⁽⁶⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmocnianie praw ofiar w UE, op. cit., s. 2.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 82 z 22.3.2001, s. 1. W uzasadnieniu przyznano, że chociaż osiągnięto postępy w tej dziedzinie, cele dyrektywy ramowej nie zostały w pełni zrealizowane.

zapewnienie poszanowania ofiar przestępstw oraz potrzeb ofiar szczególnie narażonych, zagwarantowanie ofiarom właściwego wsparcia i informacji oraz możliwości uczestnictwa w postępowaniu ⁽⁸⁾.

5. Celem wnioskowanego rozporządzenia jest zapewnienie ofiarom korzystającym ze środków ochrony w postępowaniu cywilnym w jednym państwie członkowskim takiego samego poziomu ochrony w przypadku przeprowadzki do innego państwa członkowskiego bez konieczności udziału w kolejnym postępowaniu ⁽⁹⁾. Środek ten uzupełnia wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony („inicjatywę w sprawie europejskiego nakazu ochrony”), który odnosi się do wzajemnego uznawania środków ochrony przyjętych w sprawach karnych. Inicjatywa w sprawie europejskiego nakazu ochrony, w związku z którą EIOD wydał opinię w październiku 2010 r ⁽¹⁰⁾., jest obecnie omawiana przez Parlament Europejski i Radę.

1.3. Cel obecnej opinii

6. Ochrona prywatności i danych osobowych odgrywa podstawową rolę w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości określonej w programie sztokholmskim, zwłaszcza w kontekście współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. W październiku 2010 r. EIOD wydał opinię na temat inicjatywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony, podkreślając potrzebę ustanowienia spójnych zasad ochrony danych w odniesieniu do inicjatyw w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych ⁽¹¹⁾. W opinii tej EIOD położył nacisk na fakt, że przetwarzanie danych w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych wiąże się ze szczególną wrażliwością przetwarzanych danych oraz skutkami, jakie przetwarzanie danych może mieć dla osób, których te dane dotyczą ⁽¹²⁾. W związku z tym trzeba zwrócić należną uwagę na aspekty ochrony danych związane z inicjatywami w tym obszarze oraz wprowadzić w razie potrzeby odpowiednie zasady i zabezpieczenia.
7. Zdaniem EIOD poszanowanie prywatności i danych osobowych stanowi niezbędny element ochrony ofiar, którą mają zapewnić wnioskowane instrumenty. W związku z tym w obecnej opinii EIOD skupi się na aspektach wniosków związanych z prywatnością i przedstawi pomysły dotyczące poprawy lub wzmocnienia ochrony ofiar.

2. ANALIZA WNIOSKÓW

2.1. Dyrektywa w sprawie praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony

8. Różne przepisy wnioskowanej dyrektywy dotyczą bezpośrednio lub pośrednio prywatności i ochrony danych ⁽¹³⁾. Ogólnie rzecz biorąc, EIOD z zadowoleniem przyjmuje te przepisy, gdyż ich celem jest ochrona prywatności ofiar. Stwierdza niemniej, że normy ochrony mogłyby w pewnych przypadkach zostać wzmocnione i wyjaśnione bez uszczerbku dla ich charakteru norm minimalnych.
9. Uwagi EIOD koncentrują się głównie na następujących aspektach: (1) artykule 23 wnioskowanej dyrektywy dotyczącym prawa do ochrony prywatności i kontaktów z mediami; (2) prawach ofiar do informacji i dostępu do własnych danych osobowych; oraz (3) ochronie poufności komunikacji między ofiarą a instytucjami wspierania ofiar. Aspekty te zostaną omówione w kolejnych podpunktach.

2.1.1. Ochrona prywatności ofiary

10. Najważniejszym przepisem materialnym wnioskowanej dyrektywy dotyczącym prywatności jest art. 23 zatytułowany „Prawo do ochrony prywatności”. W art. 23 ust. 1 stwierdza się: „Państwa członkowskie

⁽⁸⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmacnianie praw ofiar w UE, op. cit., s. 8.

⁽⁹⁾ Ibidem.

⁽¹⁰⁾ Opinia EIOD z dnia 5 października 2010 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony i europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, (Dz.U. C 355 z 29.12.2010, s. 1).

⁽¹¹⁾ Ibidem, zob. w szczególności część II opinii.

⁽¹²⁾ Ibidem, pkt 1.

⁽¹³⁾ Zob. w szczególności motyw 22, w którym uznaje się, że ochrona prywatności ofiary może być jednym z istotnych środków zapobieżenia dalszej wiktyimizacji; motyw 27 odnoszący się do ochrony danych osobowych przyznanej osobom fizycznym decyzją ramową Rady 2008/977/WSiSW oraz do Konwencji nr 108 Rady Europy; art. 21 odnoszący się do środków pozwalających uniknąć niepotrzebnych pytań dotyczących życia prywatnego ofiary oraz środków umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania bez obecności publiczności; art. 23 dotyczący prawa do ochrony prywatności i postępowania mediów.

zapewniają, by organy sądowe mogły przyjmować w toku postępowania sądowego odpowiednie środki na rzecz ochrony prywatności i fotografii ofiar i członków ich rodzin". EIOD ma kilka uwag związanych z tym przepisem.

11. Po pierwsze, art. 23 ust. 1 nie uwzględnia pełni praw do ochrony prywatności ofiar przestępstw. Przepis ten ma znacznie bardziej ograniczony zakres, gdyż przewidziano w nim jedynie uprawnienia „organów sądowych” do przyjmowania środków ochrony „w toku postępowania sądowego”. Ochrona prywatności powinna jednak być zagwarantowana nie tylko „w toku postępowania sądowego”, ale również podczas dochodzenia i na etapie przedprocesowym. Ogólniej, prywatność należy w miarę potrzeby zapewnić od chwili pierwszego kontaktu z właściwymi organami, jak również po zakończeniu postępowania sądowego.
12. W tym kontekście warto zauważyć, że w kilku aktach międzynarodowych przyjęto podejście ambitniejsze niż w art. 23 ust. 1. Na przykład w zaleceniu Rec(2006) 8 Rady Europy w sprawie pomocy dla ofiar przestępstw stwierdza się: „Państwa powinny podjąć stosowne kroki służące w miarę możliwości uniknięciu ingerencji w życie prywatne i rodzinne ofiar, jak też ochronie danych osobowych ofiar, zwłaszcza podczas dochodzenia i postępowania karnego” (podkreślenie własne) ⁽¹⁴⁾. Inne akty zawierają podobne postanowienia ⁽¹⁵⁾.
13. W obliczu powyższego EIOD zaleca dodanie do art. 23 ustępu 1, który w ogólniejszy sposób stwierdzałby, że państwa członkowskie gwarantują w miarę możliwości ochronę życia prywatnego i rodzinnego ofiar, jak również ochronę danych osobowych ofiar od chwili pierwszego kontaktu z organami urzędowymi oraz po zakończeniu postępowania karnego. Ponadto obecne brzmienie art. 23 ust. 1 należy zmodyfikować tak, aby umożliwić organom sądowym przyjmowanie środków ochrony również „podczas dochodzenia”.
14. Po drugie, w art. 23 ust. 1 nie zawarto żadnego wskazania co do charakteru konkretnych środków, które mogą zostać przyjęte przez organy sądowe, aby ochronić prawo ofiary do prywatności. EIOD rozumie intencję, aby pozostawić państwom członkowskim jak największą swobodę w tej dziedzinie. Przydatna może się jednak okazać większa precyzja. W szczególności wniosek mógłby zawierać wykaz minimalnych środków, które organy sądowe mogą przyjąć zgodnie z krajowym prawem w celu ochrony prywatności ofiary ⁽¹⁶⁾. Mogą one obejmować na przykład następujące kategorie środków:
  - nieujawnianie lub ograniczenie ujawniania informacji dotyczących tożsamości i miejsca pobytu ofiary lub członków jej rodziny w stosownych przypadkach i pod pewnymi warunkami (jak wskazano w motywie 22),
  - nakaz usunięcia z akt pewnych danych poufnych lub zakaz ujawniania pewnych informacji,
  - ograniczenie publikacji wrażliwych informacji w wyrokach oraz innych orzeczeniach, które są zazwyczaj upubliczniane.
15. Po trzecie, w art. 23 nie zawarto żadnych przepisów gwarantujących poufność informacji będących w posiadaniu organów publicznych. Pod tym względem użyteczne przykłady można ponownie znaleźć w cytowanym powyżej zaleceniu Rec(2006) 8 Rady Europy. W pkt 11 zalecenia stwierdza się, że państwa powinny nakazać wszystkim agencjom kontaktującym się z ofiarami przyjęcie jednoznacznych norm, zgodnie z którymi mogą one ujawnić osobie trzeciej informacje otrzymane od ofiary lub jej dotyczące jedynie pod warunkiem, że ofiara wyraźnie zgodziła się na ich ujawnienie lub też istnieje wymóg prawny lub upoważnienie do ich ujawnienia. EIOD wzywa prawodawcę do zawarcia podobnego przepisu we wnioskowanej dyrektywie.

⁽¹⁴⁾ Pkt 10.8 zalecenia Rec(2006) 8 Rady Europy.

⁽¹⁵⁾ Zob. np. projekt konwencji ONZ w sprawie sprawiedliwości i wsparcia dla ofiar przestępstw i nadużyć władzy, art. 5 ust. 2 lit. g), art. 6, art. 8 ust. 6 lit. g); wytyczne Komitetu Ministrów dotyczące ochrony ofiar aktów terrorystycznych przyjęte dnia 2 marca 2005 r., pkt VIII; wytyczne dotyczące wymiaru sprawiedliwości w sprawach, w których ofiarami lub świadkami przestępstw są dzieci, ECOSOC Res 2005/20 z 2005 r., pkt 8 lit. a) oraz pkt 26–28.

⁽¹⁶⁾ Jest to zgodne z podejściem przyjętym w art. 21 dotyczącym prawa do ochrony szczególnie narażonych ofiar w toku postępowania karnego.

2.1.2. Prywatność i media

16. W art. 23 ust. 2 stwierdza się: „Państwa członkowskie zachęcają media do przyjmowania środków samoregulacji w celu ochrony prywatności, integralności osobistej i danych osobowych ofiar”. W tym miejscu również we wniosku przyjęto podejście minimalistyczne, odwołując się po prostu do narzędzia samoregulacji.
17. EIOD rozumie powody przyjęcia ostrożnej postawy wobec tej kwestii i ogólnie zgadza się z podejściem Komisji. Relacje między mediami a kwestią prywatności są niezwykle delikatne i złożone. Jest to również obszar, w którym w granicach określonych Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej oraz europejską konwencją praw człowieka ważną rolę odegrać mogą odmienne tradycje państw członkowskich i różnice kulturowe między nimi. Podejście to wydaje się także spójne z obecnymi ramami ochrony danych (art. 9 dyrektywy 95/46/WE), które pozostawiają państwom członkowskim znaczne pole manewru w odniesieniu do przetwarzania danych w celach dziennikarskich lub w celu uzyskania wyrazu artystycznego lub literackiego ⁽¹⁷⁾.
18. Jeżeli chodzi o samoregulację, EIOD wyraża przekonanie, że narzędzie to może odegrać ważną rolę w godzeniu prywatności z wolnością wypowiedzi. Ponadto w art. 23 ust. 2 przyjęto takie samo podejście, jak w zaleceniu Rec(2006) 8, gdzie również stwierdza się, że państwa powinny zachęcać media do przyjmowania i przestrzegania środków samoregulacji w celu ochrony prywatności i danych osobowych ofiar ⁽¹⁸⁾. Narzędzia samoregulacji mogą też działać w połączeniu z przepisami krajowymi, które powinny jednak być zgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącym art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka ⁽¹⁹⁾.

2.1.3. Konkretnie prawa do informacji i dostępu

19. EIOD zauważa, że w art. 3 wnioskowanej dyrektywy dotyczącej prawa do otrzymywania informacji od chwili pierwszego kontaktu z właściwym organem nie wspomina się o informacjach odnoszących się do ochrony danych. Aby zapewnić odpowiednią ochronę ich danych osobowych, ofiary powinny otrzymać w stosownym czasie wszelkie informacje niezbędne, aby umożliwić im pełne zrozumienie sposobu, w jaki będą przetwarzane ich dane osobowe.
20. W związku z tym EIOD zaleca zamieszczenie w art. 3 dodatkowego przepisu stwierdzającego, że ofiarom należy zapewnić informacje dotyczące dalszego przetwarzania ich danych osobowych zgodnie z art. 10 dyrektywy 95/46/WE. Ponadto prawodawca może rozważyć uwzględnienie zasad uzyskiwania przez ofiary dostępu do ich danych osobowych przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony uzasadnionych interesów związanych z dochodzeniem i postępowaniem karnym.

2.1.4. Poufność komunikacji między ofiarami a instytucjami wspierania ofiar

21. We wnioskowanej dyrektywie uznano prawo ofiar przestępstw do uzyskania wsparcia od momentu popełnienia przestępstwa, jak również przez całe postępowanie karne i po jego zakończeniu, stosownie do potrzeb ofiary ⁽²⁰⁾. Niektóre grupy ofiar, takie jak ofiary przemocy seksualnej, przemocy ze względu na płeć oraz na tle nienawiści rasowej lub innych przestępstw popełnianych na tle uprzedzeń, jak również ofiary terroryzmu, mogą wymagać specjalistycznych usług wsparcia ⁽²¹⁾, w tym wsparcia

⁽¹⁷⁾ W art. 9 dyrektywy 95/46/WE stwierdza się, że państwa członkowskie wprowadzają możliwość wyłączenia lub odstąpienia od przepisów w przypadku przetwarzania danych wyłącznie w celach dziennikarskich lub w celu uzyskania wyrazu artystycznego lub literackiego wówczas, gdy jest to konieczne dla pogodzenia prawa do zachowania prywatności z przepisami dotyczącymi wolności wypowiedzi.

⁽¹⁸⁾ Pkt 10.9 zalecenia Rec(2006) 8 Rady Europy.

⁽¹⁹⁾ W art. 10 ust. 2 europejskiej konwencji praw człowieka dopuszcza się jedynie ograniczenia prawa wolności wyrażania opinii „przewidziane przez ustawę” i „niezbędne w społeczeństwie demokratycznym” w konkretnym i ważnym interesie publicznym (takim jak bezpieczeństwo państwowe, integralność terytorialna, zapobieganie przestępstwom i zakłóceniom porządku, zdrowie oraz moralność) lub w celu ochrony dobrego imienia lub praw innych osób. W swojej opinii w sprawie Satakunnan (sprawa C-73/07, Tietosuojavaltuutettu przeciwko Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, [2008] Zb.Orz. s. I-9831) rzecznik generalna Kokott słusznie zauważyła, że: „[o]chrona danych osobowych rygorystycznie stosowana mogłaby dotkliwie ograniczyć wolność wypowiedzi. Dziennikarstwo śledcze byłoby w znacznej mierze wykluczone, gdyby media mogły przetwarzać i publikować informacje dotyczące osób jedynie po uzyskaniu ich zgody lub informacji. Z drugiej strony oczywistym jest, że media mogą naruszać prawo jednostki do prywatności (17). W konsekwencji konieczne jest znalezienie równowagi” (pkt 43).

⁽²⁰⁾ Zob. motyw 13 i art. 7 wnioskowanej dyrektywy.

⁽²¹⁾ Ibidem.

psychologicznego. W takich przypadkach komunikację między ofiarą a profesjonalistami świadczącymi usługi wsparcia należy odpowiednio chronić przed ujawnieniem. W przeciwnym wypadku ofiara może zostać zniechęcona do swobodnej komunikacji ze swoim doradcą. W związku z tym EIOD z zadowoleniem przyjmuje zawarte w art. 7 wymaganie, aby usługi wspierania ofiar były „poufne”. Trzeba jednak wyjaśnić zakres i konsekwencje wspomnianej poufności.

22. W szczególności we wnioskowanej dyrektywie nie wskazuje się, czy komunikację ofiar z podmiotami świadczącymi usługi wsparcia należy uznać za „uprzywilejowaną” w sensie wyłączenia lub ograniczenia w inny sposób jej ujawnienia w trakcie postępowania sądowego. Jest tak zazwyczaj, gdy podmiot świadczący usługi wsparcia jest pracownikiem służby zdrowia zobowiązanym zachować tajemnicę zawodową. Można sobie jednak wyobrazić przypadki, w których wsparcia nie świadczą tacy pracownicy. W takich sytuacjach wątpliwe jest, czy ofiara byłaby chroniona przed ujawnieniem.
23. Dlatego też EIOD zaleca wskazanie, że ofiary wspomnianych konkretnych przestępstw powinny mieć prawo odmówić ujawnienia w trakcie jakiegokolwiek postępowania sądowego lub administracyjnego poufnej komunikacji z podmiotem świadczącym usługi wsparcia, a komunikacja taka może zostać ujawniona przez osobę trzecią jedynie za zgodą ofiary. Zasada ta powinna też zazwyczaj obowiązywać podczas każdego postępowania karnego, bez uszczerbku dla uzasadnionych i usprawiedliwionych interesów odnoszących się do dochodzenia lub postępowania karnego (tj. gromadzenia niezbędnych dowodów przez organy sądowe).

2.2. Rozporządzenie w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych

2.2.1. Zastosowanie prawodawstwa dotyczącego ochrony danych

24. Jak już wspomniano, wnioskowane rozporządzenie uzupełnia inicjatywę w sprawie europejskiego nakazu ochrony odnoszącą się do wzajemnego uznawania środków ochrony przyjętych w sprawach karnych. Wnioskowane rozporządzenie dotyczy współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne⁽²²⁾, więc obszar jego zastosowania wchodzi w zakres dawnego pierwszego filaru, a zatem podlega również dyrektywie 95/46/WE⁽²³⁾. Nie było tak w przypadku inicjatywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony.
25. W związku z tym EIOD zaleca, aby co najmniej w motywach wniosku zamieścić odniesienie do dyrektywy 95/46/WE wskazujące, że dane osobowe przetwarzane na mocy rozporządzenia powinny być chronione zgodnie z przepisami krajowymi wdrażającymi dyrektywę 95/46/WE.

2.2.2. Informacje, które należy przedstawić osobie powodującej zagrożenie

26. Zgodnie z art. 5 wnioskowanego rozporządzenia strona, która chce powołać się w innym państwie członkowskim na nakaz ochrony, przedstawia właściwym organom zaświadczenie. Zaświadczenie jest wydawane na standardowym formularzu określonym w załączniku do wnioskowanego rozporządzenia. W załączniku zawarto dane osobowe zarówno osoby objętej ochroną, jak i osoby powodującej zagrożenie, takie jak ich tożsamość i miejsce pobytu, oraz opis środka ochrony. EIOD uznaje, że dane osobowe zamieszczone w zaświadczeniu zgodnie z wymogami załącznika są zasadniczo prawidłowe, stosowne oraz nienadmierne w stosunku do celów, dla których zostały zgromadzone.
27. Z wniosku nie wynika jednak wystarczająco jasno, które dane osobowe osoby objętej ochroną zostaną przekazane osobie powodującej zagrożenie, zwłaszcza na mocy art. 13⁽²⁴⁾. W tym kontekście EIOD uważa, że osoba powodująca zagrożenie powinna otrzymać tylko te dane osobowe, które są ściśle niezbędne w celu wykonania środka. Ponadto należy w miarę możliwości unikać ujawniania adresu lub innych informacji kontaktowych dotyczących osoby objętej ochroną⁽²⁵⁾. Takie ograniczenie należy zamieścić w treści art. 13.

⁽²²⁾ Zob. art. 81 TFUE, tj. dawny art. 65 Traktatu WE.

⁽²³⁾ Dyrektywa 95/46/WE nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności wykraczającej poza zakres prawa Wspólnoty, jak np. danych, o których stanowi tytuł V i VI Traktatu o Unii Europejskiej, a w żadnym razie do przetwarzania związanego z bezpieczeństwem publicznym, obronnością, bezpieczeństwem państwa oraz działalnością państwa w obszarach prawa karnego (zob. art. 3 dyrektywy).

⁽²⁴⁾ Artykuł 13 dotyczy obowiązków informacyjnych wobec osoby powodującej zagrożenie.

⁽²⁵⁾ W tym kontekście zob. opinię EIOD z dnia 5 października 2010 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony i europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, op. cit., pkt 45–49.

3. WNIOSKI

28. EIOD z zadowoleniem przyjmuje cele polityczne obydwu rozważanych wniosków i ogólnie zgadza się z podejściem Komisji. Stwierdza niemniej, że ochronę prywatności i danych osobowych ofiar w wnioskowanej dyrektywie można byłoby w pewnych przypadkach wzmocnić oraz wyjaśnić.
29. W odniesieniu do wnioskowanej dyrektywy w sprawie praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony EIOD zaleca prawodawcy:
- dodanie do art. 23 ogólnego przepisu dotyczącego ochrony prywatności i danych osobowych stwierdzającego, że państwa członkowskie gwarantują w miarę możliwości ochronę życia prywatnego i rodzinnego ofiar oraz chronią dane osobowe ofiar od chwili pierwszego kontaktu z organami rządowymi, w trakcie ewentualnego postępowania sądowego oraz po zakończeniu takiego postępowania. Ponadto obecne brzmienie art. 23 ust. 1 należy zmodyfikować tak, aby umożliwić organom sądowym przyjmowanie środków ochrony również „podczas dochodzenia”,
  - określenie w art. 23 ust. 1 wykazu minimalnych środków (omówionych w pkt 14), które organy sądowe mogą przyjmować w celu ochrony prywatności i fotografii ofiar i członków ich rodzin,
  - stwierdzenie, że państwa powinny nakazać wszystkim organom kontaktującym się z ofiarami przyjęcie jednoznacznych norm, zgodnie z którymi mogą one ujawnić osobie trzeciej informacje otrzymane od ofiary lub jej dotyczące jedynie pod warunkiem, że ofiara wyraźnie zgodziła się na ich ujawnienie lub też istnieje wymóg prawny lub upoważnienie do ich ujawnienia,
  - zawarcie w art. 3 wymogu przedstawienia ofiarom informacji dotyczących dalszego przetwarzania ich danych osobowych zgodnie z art. 10 dyrektywy 95/46/WE oraz rozważenie, czy należy uwzględnić konkretne przepisy dotyczące prawa dostępu ofiar do ich danych osobowych,
  - wyjaśnienie zakresu wymogu poufności usług wspierania ofiar na mocy art. 7 przez wskazanie, że ofiary mają prawo odmówić ujawnienia w trakcie jakiegokolwiek postępowania sądowego lub administracyjnego poufnej komunikacji z podmiotem świadczącym usługi wsparcia, a komunikacja taka może zasadniczo zostać ujawniona przez osobę trzecią jedynie za zgodą ofiary (zob. w szczególności pkt 22–23).
30. W odniesieniu do wnioskowanego rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych EIOD zaleca prawodawcy:
- zamieścić co najmniej w motywach wniosku odniesienie do dyrektywy 95/46/WE wskazujące, że dane osobowe przetwarzane na mocy rozporządzenia powinny być chronione zgodnie z przepisami krajowymi wdrażającymi dyrektywę 95/46/WE,
  - jasne wskazanie w art. 13, że osoba powodująca zagrożenie powinna otrzymać tylko te dane osobowe osoby objętej ochroną, które są ściśle niezbędne w celu wykonania środka. Należy w miarę możliwości unikać ujawniania adresu lub innych informacji kontaktowych dotyczących osoby objętej ochroną.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 października 2011 r.

Giovanni BUTTARELLI
Zastępca Europejskiego Inspektora Ochrony
Danych